

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 7

แนวโน้มการพลศึกษาและกีฬา

หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1. สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการกีฬาในอนาคต
2. การเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558
3. สถานการณ์แนวโน้มเกี่ยวกับการออกกำลังกายและการกีฬา
4. ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี
5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
6. แผนพัฒนาการศึกษา
7. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ
8. สรุปท้ายบท
9. คำถามท้ายบท
10. เอกสารอ้างอิง

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาบทที่ 7 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการกีฬาในอนาคต ได้
2. อธิบายการเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 ได้
3. วิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้มเกี่ยวกับการออกกำลังกายและการกีฬา ได้
4. อธิบายแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้

วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

1. อภิปรายนำเสนอรายงานการค้นคว้า
2. ฟังบรรยายทบทวน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอน
2. PowerPoint
3. คำถามท้ายบท

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลจากกิจกรรมและตอบทดสอบจากคำถามท้ายบท
2. ประเมินผลจากการสังเกตความสนใจและการร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

บทที่ 7

แนวโน้มการพลศึกษาและกีฬา

การพลศึกษาและการในประเทศไทยจะพัฒนาขึ้นมากน้อยเพียงใดในอนาคตนั้นขึ้นอยู่กับ การตอบสนองนโยบายที่หน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันพิจารณาและกำหนดเป็นแผนงานและแผน งบประมาณ และประสิทธิภาพในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามกรอบวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งนี้ ก็ต้องเกิดจากการร่วมมือ ร่วมใจกันของทุกภาคส่วน พลศึกษาและกีฬานับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อ การพัฒนาสังคม ดังคำกล่าวที่ว่า “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” ดังนั้นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากีฬา จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการ กีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการและเป็นกลไกหลักในการพัฒนา การกีฬาของประเทศไทยให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการกีฬาในประเทศไทย

สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการกีฬาในอนาคตของประเทศไทย ในปัจจุบันมี การรณรงค์จากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมให้ทุกคนมีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา มีการวางนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมทางด้านสุขภาพของประชาชน ทุกกลุ่มอายุ ทุกเพศ ทุกวัย อีกทั้งยังได้วางนโยบายการสอนเกี่ยวกับพลศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ให้ครอบคลุมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของประชาชน

1. สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการกีฬาในอนาคต (สินศักดิ์ชน อุ้นพรมมี, 2556 : 18)

1.1 กฎบัตรออกตติว่าว่าด้วยการส่งเสริมสุขภาพ ค.ศ. 1986 แนวโน้มในอนาคตทั่วโลก กำลังรณรงค์ให้คนมีสุขภาพดี โดยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงด้าน การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง องค์การอนามัยโลกได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ของการส่งเสริมนโยบายการเสริมสร้างสุขภาพแนวใหม่ จึงได้จัดทำ กฎบัตรออกตติว่า (Ottawa Charter) ว่าด้วยการส่งเสริมสุขภาพ ค.ศ. 1986 ซึ่งเน้นประเด็นนโยบายสาธารณสุขเพื่อสุขภาพ แนวใหม่ ดังนี้

- 1.1.1 การสร้างนโยบายสาธารณะที่ให้ความสนใจกับมิติด้านสุขภาพ
- 1.1.2 การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 1.1.3 การสร้างสิ่งแวดล้อมที่สร้างเสริมสุขภาพ

1.1.4 การส่งเสริมสุขภาพโดยรวมมือกันหลายสาขา

1.1.5 การปรับกรอบแนวคิดเดิม ๆ เกี่ยวกับการบริการสุขภาพ

1.1.6 การสร้างศักยภาพของปัจเจกบุคคลในการดูแลสุขภาพตนเอง

1.2 แผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการพลศึกษาในโรงเรียน ในการประชุมระหว่างประเทศด้านการกีฬาและการศึกษา เพื่อฉลองปีแห่งกีฬาและการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ ปี ค.ศ. 2005 ซึ่งจัดขึ้นโดยรัฐบาลไทยได้มีข้อตกลงกันในแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการพลศึกษาในโรงเรียน (The Bangkok Agenda for Action On Physical Education and Sport in School) ให้มีการนำแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการพลศึกษาในโรงเรียนบรรจุเป็นประเด็นสำคัญลงในยุทธศาสตร์ชาติ และให้มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (แผนปฏิบัตินโยบายการกรุงเทพมหานคร. 2556 - 2560 : 10)

แผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการพลศึกษาในโรงเรียน เป็นการทบทวนเป้าหมายของการนำการกีฬาและการพลศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยการกำหนดวิชาพลศึกษาลงในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้งระดับอนุบาล ประถม มัธยมศึกษาและระบบการศึกษานอกโรงเรียน บนพื้นฐานแนวความคิดหลักการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งส่งเสริมโปรแกรมความเชี่ยวชาญด้านการกีฬาและการพลศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานด้านการกีฬาสำหรับเยาวชนในการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่ต้องการส่งเสริมการกีฬาขั้นพื้นฐานและการกีฬาเพื่อมวลชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสได้เล่นกีฬา และออกกำลังกายอย่างถูกต้องและต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพและสมรรถภาพที่ดี มุ่งเน้นการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้เป็นค่านิยมเกิด ความสมานฉันท์ของคนในชาติ สนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและอาชีพไปสู่มาตรฐานในระดับสากล

รายละเอียดข้อตกลงร่วมกันในแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการพลศึกษาในโรงเรียน มีดังนี้

1.2.1 ตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ของการกีฬาและการพลศึกษาในมิติของการออกกำลังกาย การพักผ่อน และเป็นปัจจัยต่อการพัฒนาประเทศชาติ โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านหลักสูตรกีฬาและโรงเรียนกีฬาที่มีคุณภาพ

1.2.2 การกีฬาและการพลศึกษา ควรได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีคุณภาพ และควรให้ยึดถือเป็นประเด็นสำคัญสำหรับประเทศชาติ

1.2.3 ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาที ต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) และอย่างมากไม่ต่ำกว่า 180 นาที (3 ชั่วโมง/สัปดาห์)

1.2.4 หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และอาสาสมัคร ควรจัดหาอุปกรณ์กีฬาและบุคลากรด้านการกีฬาสำหรับประชาชนทั่วไป

1.2.5 ให้ทุกประเทศจัดทำนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพด้านการกีฬาและการพลศึกษา ประกอบด้วยแผน 2 ระยะ ๆ ละ 5 ปี

1.2.6 ควรมีการรวบรวมผลการวิจัยองค์ความรู้ ผลของการวางแผนยุทธศาสตร์ ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ระบบการจัดการ การวัดและการประเมินผลไว้ในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาแผนฯ

1.2.7 ควรนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยทุนและผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ เช่นเดียวกับผู้รับผิดชอบด้านการกีฬาและการพลศึกษาในกระทรวง เครือข่ายสถาบัน และสมาคม วิชาชีพในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับสากล

1.2.8 ขอบเขตของยุทธศาสตร์ ควรครอบคลุมถึงหลักสูตรการศึกษาด้านการกีฬา และการพลศึกษาสำหรับโรงเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รวมไปถึงใน โปรแกรมการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน และ โปรแกรมความเชี่ยวชาญด้านการกีฬาและการพลศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานอาชีพด้านการกีฬาสำหรับเยาวชน

1.2.9 ประเด็นสำคัญในยุทธศาสตร์ ควรให้มีเรื่องของการขยายผลของการกีฬา และการพลศึกษาไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาในสหัสวรรษนี้ โดยเฉพาะเป้าหมาย เพื่อจัดความ ยากจน การรณรงค์ด้านการศึกษาสำหรับเยาวชน ความเสมอภาคทางเพศ และการดูแลสุขภาพ

1.2.10 การจัดเตรียมผู้ฝึกสอนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการกีฬาและการพลศึกษา ควรจัดเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในยุทธศาสตร์ โดยเน้นที่ความรู้ในหลักสูตรและข้อมูลเกี่ยวกับ ความเชี่ยวชาญส่วนบุคคลในระดับโรงเรียน รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เช่น เพศ ความบกพร่อง ทางร่างกาย จริยธรรม เป็นต้น

1.2.11 องค์กรสหประชาชาติ ควรให้การสนับสนุนการนำผลของยุทธศาสตร์ชาติ ไปสู่การปฏิบัติในระดับชาติ

1.2.12 องค์กรสหประชาชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดปีแห่ง การกีฬา และการพลศึกษาระหว่างประเทศ ควรนำเสนอแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและ การพลศึกษาในโรงเรียนต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์กรสหประชาชาติ

2. การเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558

การสร้างความตระหนักในความสำคัญของประชาคมอาเซียน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ และใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พัฒนาทักษะแรงงานให้มีความสามารถเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานอาเซียน รวมทั้งการปรับกฎ ระเบียบ และการจัดการเชิงสถาบันให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน

2.1 สถานการณ์ในกรอบอาเซียน การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงในภูมิภาคอาเซียนที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยที่การจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน กล่าวคือ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งถือเป็น 3 เสาหลัก ที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจที่จะมีการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มในภูมิภาค (Regional Value Chain) การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การเพิ่มอำนาจในการต่อรอง และการขยายตลาดอาเซียน ที่มีประชากรกว่า 600 ล้านคน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ โดยมีสังคมแห่งสันติภาพและภราดรภาพ

การรวมตัวกันอย่างใกล้ชิดทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในประชาคมอาเซียน ก่อให้เกิดโอกาสทางการค้าและการลงทุนที่เพิ่มขึ้นให้กับไทย อีกทั้งส่งผลให้ไทยมีศักยภาพที่จะเป็นจุดเชื่อมโยงที่สำคัญในการเชื่อมโยงทางการคมนาคมและขนส่งของอาเซียน ที่มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และบุคลากรระหว่างประเทศสมาชิกที่สะดวกยิ่งขึ้น โดยไทยจะต้องเร่งพัฒนาความพร้อมของประเทศในการเข้าสู่ภาวะการแข่งขันเสรีในประชาคมอาเซียน ทั้งในด้านการเสริมสร้างประชาสัมพันธ์และชักจูงความรู้ ความเข้าใจต่อทุกภาคส่วนของประเทศในภาพรวมของประโยชน์ของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนผลกระทบในด้านอื่น ๆ การปรับโครงสร้างการผลิตที่เหมาะสมและมีสมรรถนะในการแข่งขัน การเสริมสร้างความพร้อมของผู้ประกอบการและความรอบรู้เกี่ยวกับระบบการตลาด ภาษา สังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน รวมทั้งเร่งรัดพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนและผู้ประกอบการ โดยเฉพาะระดับกลาง ให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 การพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพและนันทนาการ กลไกขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน จากหลักการของประชาคมอาเซียนและวัตถุประสงค์ของเสาหลักแต่ละด้าน สามารถใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนองค์กร เพื่อรองรับการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนทางการศึกษา การพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ นันทนาการ และสาขาวิชาอื่น ที่เกี่ยวข้องที่มีการเชื่อมโยง โดยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาต่าง ๆ อาทิ การพลศึกษา กีฬาและการเรียนรู้ด้านสุขภาพตลอดชีวิต การส่งเสริมการป้องกันคุณภาพ

ร่างกายเพื่อการทำงานและการประกอบอาชีพ รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร ด้านการศึกษาและสุขภาพภายใต้ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือทางด้านวิชาการ และการพัฒนา ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกระบวนการ รวมถึงของอาเซียน การเสริมสร้างขีดความสามารถและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา

ดังนั้นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอาเซียน จึงได้ทวีบทบาทมากขึ้นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอาเซียนให้มีความเจริญก้าวหน้า และแข่งขันได้ในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องในหลากหลายด้านที่ส่งผลให้โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ อันเป็นยุคของสังคมฐานความรู้ กลไกความร่วมมือด้านสาขาพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์ การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ จึงเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการสร้างอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพมนุษย์เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน

2.3 ความร่วมมืออาเซียนด้านการพลศึกษาและกีฬา ความร่วมมืออาเซียนด้านการพลศึกษา กีฬา เป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือเฉพาะด้านของอาเซียน โดยเริ่มสามารถดำเนินการเมื่อมีการจัดการประชุมด้านการศึกษาใน ASEAN โดยความร่วมมือพัฒนาทั้งในเชิงกลไกการบริหารจัดการ และในเชิงสาระความร่วมมือ โดยในเชิงกลไกการบริหารจัดการนั้น มีความพยายามในการผลักดันให้ความร่วมมือด้านการพลศึกษาและกีฬาของอาเซียนมีลักษณะทางการ และมีผลในเชิงนโยบายและในเชิงปฏิบัติมากขึ้น เมื่ออาเซียนมีการปรับตัวในเชิงโครงสร้าง เพื่อให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของอาเซียนเข้มแข็งขึ้น ควรมีการจัดตั้ง ASEAN Committee on Physical Education and Sport (ASCOPES) เป็นกลไกการบริหารความร่วมมืออาเซียนด้านการพลศึกษาและกีฬา โดยควรมีการจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกีฬาของเยาวชนในระบบการศึกษา เช่น ในขณะนี้ประเทศไทยและสิงคโปร์ได้จัดให้มีการประชุมกันทุก 2 ปี และควรขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมอาเซียนและการจัดอย่างต่อเนื่องทุกปี

การจัดการศึกษาด้านพลศึกษาและกีฬาในอาเซียนเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของประชาชนของอาเซียนและโลก นอกจากนี้ การพลศึกษาและกีฬาในอาเซียนได้กลายเป็นภาคธุรกิจที่ไร้พรมแดน เพื่อตอบสนองการเปิดเสรีการศึกษาทั้งในกรอบอาเซียนและโลก เป็นผลให้เกิดกระแสการแข่งขันในการให้บริการด้านการพลศึกษาและกีฬา การเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาไปสู่ความเป็นนานาชาติ และ World Class University ตามระบบและรูปแบบการจัดการศึกษาของยุโรปและอเมริกา ทั้งในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักภาษาหนึ่งในการเรียนการสอน เช่น ฟิลิปปินส์

สิงคโปร์ มาเลเซีย และแม้แต่ในประเทศไทยบางส่วน เพื่อผลิต นักพลศึกษาและนักกีฬาระดับสากล และตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดแรงงานในระดับภูมิภาค การปรับตัวต่อ กระแสการเปิดเสรีทางการศึกษา กฎบัตรอาเซียน แนวทางดังกล่าวก่อให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการ พลศึกษา และกีฬาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียนและทวีปอื่นในลักษณะข้อตกลงที่ทำร่วมกัน ในระดับสถาบันต่อสถาบัน ทั้งในส่วนของสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ และวิทยาลัยของ ภาคเอกชนในด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาสถาบันและสถาบันการศึกษาร่วมกัน ใน ขณะเดียวกันการจัดตั้งเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนได้ช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนา คณาจารย์ นักพลศึกษา นักวิชาการ และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารทั้งระหว่างประเทศสมาชิกด้วยตนเอง และความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาในอาเซียนและ ประเทศอื่น ๆ อีกด้วย

2.4 แผนงานจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยสามารถตั้งเป้าหมาย ที่จะพัฒนาแนวคิดกิจกรรม และการจัดการศึกษาร่วมกันในภูมิภาคบนรากฐานภูมิปัญญาระดับชาติ และภูมิภาค เพื่อทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทางการกีฬาและการละเล่นพื้นบ้าน ไม่ให้ไหลบ่าไปเพียง ด้านเดียวตามกระแสโลกาภิวัตน์จากตะวันตก เช่น การขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการพลศึกษา กีฬาที่เป็นศิลปวัฒนธรรมในกรอบอาเซียน ซึ่งปรากฏในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและ วัฒนธรรมอาเซียน (A Blueprint for ASEAN Socio - Community) โดยควรกำหนดเป้าหมายใน การดำเนินการ เพื่อก้าวสู่ประชาคม สังคมและวัฒนธรรมอาเซียนด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ สร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประเทศในภูมิภาคในขอบข่ายด้านการพลศึกษา กีฬาที่เป็น ศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะความร่วมมือด้านการกีฬา ศิลปวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง หรือประเทศที่มี ชายแดนติดกัน หรือในกลุ่มอาเซียนอย่างเป็นระบบ การจัดการพลศึกษา กีฬา ที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ในแผนงาน

2.5 การจัดการพลศึกษาและกีฬาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชากรอาเซียนได้ รับการศึกษาด้านพลศึกษาและกีฬาอย่างทั่วถึงภายในปี พ.ศ. 2558 อันจะนำไปสู่การขจัดปัญหา ด้านสุขภาพ พลาสมาัย สร้างความแข็งแกร่งของร่างกาย ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริม ความสัมพันธ์อันดีด้วยการเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพและนันทนาการ ขจัดความขัดแย้งให้แก่ประชาชน ทุกเพศ มีความเท่าเทียมโดยปราศจากความเหลื่อมล้ำทางสังคม เชื้อชาติ ภูมิประเทศและความ บกพร่องทางร่างกาย การปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาด้านพลศึกษาและกีฬา เช่น การให้การศึกษาด อบรมเพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคการเล่นกีฬาในอาเซียน การพัฒนาโครงการความช่วยเหลือ ด้านการกีฬา เช่น การจัดการฝึกอบรมครูพลศึกษา ผู้ฝึกสอนกีฬา เจ้าหน้าที่ด้านการจัดการกีฬา และ โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมการเข้าถึง

การพลศึกษาสำหรับสตรีและเด็กอย่างเท่าเทียม รวมทั้งการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับหลักสูตรด้านความเสมอภาคทางเพศในโรงเรียน การส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศด้านการพลศึกษาและกีฬา รวมทั้งความร่วมมือข้ามภูมิภาคเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาด้านพลศึกษาและกีฬาในภูมิภาค การแลกเปลี่ยนการเรียนการสอนระหว่างสถาบันการศึกษา และระดับนักเรียนนักศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และการเรียนรู้ด้านพลศึกษาและสุขภาพตลอดชีวิต โดยเฉพาะในชุมชนห่างไกล โดยผ่านการศึกษากายไกลการเรียนด้วยระบบ IT

2.6 การประชุมสัมมนาส่งเสริมทุกอาเซียนและเครือข่าย ด้านพลศึกษาและกีฬา การดำเนินการศึกษาเพื่อทบทวนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ โครงการทุนด้านพลศึกษา และกีฬาของ โรงเรียนกีฬาในอาเซียน เพื่อสร้างเสริมประโยชน์และความคุ้มค่าของการดำเนินงาน การส่งเสริมเครือข่ายการกีฬาในสถาบันการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งเครือข่ายโรงเรียนกีฬา และสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ขยายเครือข่ายและการให้การช่วยเหลือนักเรียน และนักศึกษา ด้านพลศึกษาและกีฬา การแลกเปลี่ยนบุคลากรและปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์ เช่น การส่งเสริมการวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษาในอาเซียน โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ซีมีไอ และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เป็นต้น

2.7 การส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน การแลกเปลี่ยนทางศิลปวัฒนธรรม การกีฬา และการละเล่นพื้นบ้านระหว่างสมาชิกอาเซียน โดยผ่านการพลศึกษา กีฬา และนันทนาการ เพื่อสร้างเสริมความสำเร็จและความเข้าใจอันดีในประเทศสมาชิกที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน การสอนค่านิยมร่วมและมรดกทางวัฒนธรรมอาเซียนในหลักสูตร โรงเรียนกีฬา และสถาบันการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและอุปกรณ์ การเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนภาษาอาเซียน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษาระหว่างกัน การจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาทั้งในโรงเรียนกีฬาและสถาบันการศึกษา

2.8 การพัฒนาเยาวชนอาเซียน การดำเนินโครงการพัฒนาผู้นำเยาวชนอาเซียนอาศัยโรงเรียนกีฬาและสถาบันการศึกษา โดยทำโครงการแลกเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีโครงการที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันและส่งเสริมการสร้างเครือข่าย ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน การจัดการแข่งขันกีฬาโรงเรียน กีฬาอาเซียน มหาวิทยาลัยอาเซียน กีฬาระหว่างสถาบันระหว่างประเทศ อาสาสมัครเยาวชนอาเซียนที่เกี่ยวกับพลศึกษา กีฬา และนันทนาการ เพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเยาวชนในภูมิภาค การดำเนินโครงการแข่งขันกีฬานันทนาการ ระดับเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เช่น ASEAN Youth Tournament เพื่อยกย่องเยาวชนและบุคคลที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความคิดและค่านิยมอาเซียนระหว่างเยาวชน

ในภูมิภาค ดำเนินการในการจัดตั้งกองทุนเยาวชนอาเซียนเพื่อส่งเสริมโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของเยาวชนในอาเซียน จัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเครือข่ายและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับวิธีการและกลยุทธ์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ศึกษาและจัดทำ ASEAN Youth Physical Fitness Development Index เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านสมรรถภาพด้านร่างกาย โดยร่วมมือใน “โครงการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเยาวชนภายในอาเซียน” และช่วยเหลือประเทศสมาชิกในการวางแผนการสร้างสรรค์สมรรถภาพทางกายเยาวชนในภูมิภาค เพื่อให้มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการพลศึกษาและกีฬาต่อภูมิภาคในประเด็นด้านการเสริมสร้างโอกาสด้านพลศึกษา สุขภาพ และการกีฬาให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการพลศึกษาและกีฬาในภูมิภาคในระดับเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติและอาเซียน ตลอดจนการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน โดยกระบวนการเชื่อมโยงและเสริมสร้างความร่วมมือด้านการพลศึกษาและกีฬาในอาเซียนอีกด้วย

สถานการณ์แนวโน้มเกี่ยวกับการออกกำลังกายและการกีฬา

ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 ได้มีการศึกษาถึงกระแสการให้ความสนใจต่อสุขภาพ การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ การตื่นตัวในเรื่องการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของคนทั่วโลก รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการกีฬา ซึ่งรวมถึงการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง ทำให้ประชาชนให้ความสนใจดูแลสุขภาพ เล่นกีฬา และออกกำลังกายมากขึ้น และด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้ข่าวสารด้านการกีฬาทั่วโลกเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ทำให้ได้ดูการแข่งขันและนำมาสู่แรงบันดาลใจ การสร้างกระแสค่านิยม และวัฒนธรรมในการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย รวมถึงเป็นต้นแบบให้แก่เด็กและเยาวชน การแข่งขันกันเป็นผู้นำด้านการกีฬา และการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับการเป็นผู้นำด้านการกีฬา โดยได้นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาใช้ในการฝึกฝนและพัฒนาโครงสร้างของร่างกาย พร้อมทั้งอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการเล่นกีฬา เพื่อให้ให้นักกีฬาประสบความสำเร็จทั้งชื่อเสียงและรายได้ต่อนักกีฬาและประเทศ ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงมีการส่งเสริมการลงทุน เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักกีฬา ส่งผลให้เกิดความต้องการอุปกรณ์ สถานที่เพื่อการฝึกซ้อม รวมถึงผู้ฝึกสอนกีฬาประเภทต่าง ๆ ตัวอย่างของประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการกีฬา เช่น จีน สหรัฐอเมริกา รัสเซีย และออสเตรเลีย เป็นประเทศที่นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้ในการบริหารจัดการจนประสบความสำเร็จในการแข่งขัน การนำการกีฬามาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และใช้ความสำเร็จด้านการกีฬาสร้างความโดดเด่นของชาติ สร้างความรัก ความเป็นหนึ่ง

เดียวผ่านกลไกด้านการกีฬา เห็นได้จากการเสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา กิจกรรม นันทนาการ และการจัดมหกรรมกีฬาเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ ทั้งระดับ โลก ระดับ ภูมิภาค และระดับภายในประเทศการแข่งขันกีฬาระดับโลก ได้แก่ การแข่งขันโอลิมปิกเกมส์ การแข่งขันฟุตบอลโลก หรือการแข่งขันระดับภูมิภาค ได้แก่ เอเชียนเกมส์ หรือ ซีเกมส์ เป็นต้น เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกให้เข้ามาใช้จ่ายเงินในประเทศ (ยุทธศาสตร์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 : 17)

การเติบโตของธุรกิจการกีฬาและธุรกิจต่อเนื่อง นับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 2520 เป็นต้นมา การกีฬาระหว่างประเทศเติบโตและรุ่งเรืองจนก่อให้เกิดธุรกิจนานาประเภท นับตั้งแต่ธุรกิจอุปกรณ์กีฬา ธุรกิจเครื่องแต่งกายและรองเท้ากีฬา ธุรกิจสนามกีฬา ธุรกิจก่อสร้าง เป็นต้น การแข่งขันกีฬา จึงไม่ใช่เรื่องของ การออกกำลังกายเพื่อพลานามัยเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป หากแต่การกีฬาแปรเปลี่ยน เป็นสินค้าและเกี่ยวพันกับผลประโยชน์จำนวนมากส่งผลให้มีการจ้างงาน สร้างแรงกระตุ้นให้ แก่อุตสาหกรรมก่อสร้าง ผ่านการขายและการสร้างสถานที่แข่งขันและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การกีฬาจึงสามารถกระตุ้นให้เกิดการเติบโตของเศรษฐกิจได้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้สำรวจข้อมูลด้านการออกกำลังกายและเล่นกีฬาของประชาชน เกี่ยวกับการสำรวจพฤติกรรม การออกกำลังกายของประชากรปี 2546 2547 และ 2550 พบว่า ประชาชนมีแนวโน้มของการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นเล็กน้อยคือ จากร้อยละ 29.0 ร้อยละ 29.1 และ ร้อยละ 29.6 ในปี 2546 2547 และ 2550 ตามลำดับ โดยผู้ชายมีอัตราการออกกำลังกายสูงกว่าผู้หญิง และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีอัตราการออกกำลังกายสูงกว่านอกเขตเทศบาล และพบว่าผู้หญิงและ ผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีแนวโน้มของการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ คือ ผู้หญิงเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 25.3 เป็นร้อยละ 26.7 และผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 25.8 เป็นร้อยละ 27.9 ในปี 2546 และ 2550 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ชายและผู้ที่ย้ายอยู่ในเขตเทศบาล มีอัตรา การออกกำลังกายค่อนข้างคงที่และมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2551 อ้างถึง ในยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 : 24)

การขาดกิจกรรมการออกกำลังกายที่เพียงพอเป็นสาเหตุของการเป็นโรคของคนไทย องค์การอนามัยโลกได้ประมาณว่า การไม่มีกิจกรรมทางกายเพียงพอเป็นสาเหตุของโรคหัวใจและ หลอดเลือด ร้อยละ 22 - 23 โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ร้อยละ 16 - 17 เบาหวานร้อยละ 15 หลอดเลือด 20 สมองร้อยละ 12 - 13 ในประเทศไทยการขาดกิจกรรมการออกกำลังกายที่เพียงพอเป็นสาเหตุของ ภาวะโรคลำดับที่ 9 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553 อ้างถึงใน ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 : 5) สอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงาน สถิติแห่งชาติเกี่ยวกับการสำรวจพฤติกรรม การออกกำลังกายของประชากร ปี 2546, 2547 และ 2550

พบว่าในปี 2550 คนไทยอายุ 11 ปีขึ้นไปที่มีอาการป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมาร้อยละ 16.7 ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ไม่ออกกำลังกายร้อยละ 68.5 และผู้ที่เข้าพักรักษาในสถานพยาบาลระหว่าง 12 เดือนที่ผ่านมามีคิดเป็นร้อยละ 6.1 ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ไม่ออกกำลังกายถึงร้อยละ 74.2 อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจสุขภาพของคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมทางกายเพียงพอเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 77.5 ในปี 2546 - 2547 เป็นร้อยละ 81.5 ในปี 2551 - 2552 ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงโรคไม่ติดต่อและการบาดเจ็บของสำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรคพบว่า คนไทยอายุ 15 - 74 ปีออกกำลังกายในระดับปานกลางและระดับหนักครั้งละนานกว่า 30 นาที อย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 30.9 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 37.5 ในปี 2550

ประชากรกลุ่มวัยเด็กมีอัตราการออกกำลังกายมากกว่ากลุ่มอื่น กลุ่มประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มออกกำลังกายมากกว่ากลุ่มอื่น เป็นเพราะกลุ่มนี้อยู่ในวัยเรียน การเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียน จากการสำรวจพฤติกรรมการออกกำลังกายของประชากร ปี 2550 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า กลุ่มวัยเด็กอัตราการออกกำลังกายสูงถึงร้อยละ 73.1 รองลงมาเป็นกลุ่มเยาวชนและประชากรสูงอายุ คือ ร้อยละ 45.4 และ 28.0 ตามลำดับ ส่วนประชากรวัยทำงานมีอัตราการออกกำลังกายน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 19.3 ทั้งนี้อัตราการออกกำลังกายของชายสูงกว่าหญิงในทุกกลุ่มช่วงวัย ในจำนวนผู้ที่ออกกำลังกาย 16.3 ล้านคนเกือบครึ่งหนึ่งนิยมออกกำลังกายโดยการเล่นกีฬา (ร้อยละ 47.9) รองลงมาคือ เดิน วิ่ง เต้นแอโรบิค และออกกำลังกายประเภทอื่น ๆ เช่น ฟิตเนส ว่ายน้ำพลอง โยคะ ไทเก๊ก จี๊ง เป็นต้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551 อ้างถึงในยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 : 22)

สำหรับประเทศไทยมีแนวโน้มประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาระดับภูมิภาค ระดับทวีป และระดับโลกมากขึ้น เมื่อพิจารณาผลงานของนักกีฬาไทยจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ 5 ครั้งหลังสุด พบว่า ประเทศไทยสามารถทำอันดับได้ดีขึ้น โดยสามารถทำเหรียญทอง เงิน และทองแดง ได้เพิ่มมากขึ้นในแต่ละครั้ง และครั้งที่ประเทศไทยมีผลงานดีที่สุดคือ การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 28 ณ ประเทศกรีซ ซึ่งประเทศไทยได้รับเหรียญรางวัลรวม 8 เหรียญ คือ เหรียญทอง 3 เหรียญ เหรียญเงิน 1 เหรียญ และเหรียญทองแดง 4 เหรียญ และในกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 29 ณ ประเทศจีน นักกีฬาไทยอาจทำผลงานได้ไม่ดีเท่าครั้งที่ 28 แต่ก็ยังถือว่าทำผลงานได้ดี โดยได้รับเหรียญรางวัลรวม 4 เหรียญ คือ เหรียญทอง 2 เหรียญ และเหรียญเงิน 2 เหรียญ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาผลงานเทียบกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียด้วยกันแล้ว พบว่าผลการแข่งขัน 2 ครั้งหลังสุด ประเทศไทยสามารถทำผลงานได้ดีคือ ไม่เกินอันดับที่ 5 ของประเทศเอเชียที่เข้าร่วมการแข่งขัน โดยเป็นรองจากประเทศจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และคาซัคสถานเท่านั้น (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2553 : 5 อ้างถึงใน ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ.

2555 - 2559) ซึ่งประเทศดังกล่าว ถือว่าเป็นผู้นำทางการกีฬาทั้งในระดับเอเชียและระดับโลก นอกจากนี้ยังพบว่าสถิติด้านการกีฬาแต่ละชาติกีฬามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาของไทยยังต้องปรับปรุง โครงสร้างพื้นฐานรองรับการแข่งขัน และอุปกรณ์ด้านการกีฬา รวมทั้งองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา สถานที่ออกกำลังกายยังมีอยู่จำกัดและไม่เอื้อต่อการออกกำลังกาย ขาดแคลนพื้นที่สาธารณะที่เหมาะสมต่อการออกกำลังกาย นอกจากนี้สถานออกกำลังกายส่วนใหญ่ยังเป็นของหน่วยงานราชการ มีข้อจำกัดในการใช้บริการ หรือไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปใช้บริการ ทำให้ผู้ที่ออกกำลังกายส่วนใหญ่นิยมออกกำลังกายที่บริเวณบ้าน (ร้อยละ 32.9) รองลงมา คือ สนามกีฬาของสถานศึกษา (ร้อยละ 25.7) และบริเวณสถานศึกษา (ร้อยละ 9.6) โดยผู้ชายนิยมออกกำลังกายที่สนามกีฬาของสถานศึกษาและบริเวณในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 28.8 และร้อยละ 26.1 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้หญิงนิยมใช้บริเวณบ้านเป็นสถานที่ออกกำลังกายสูงถึง ร้อยละ 40.9 และสนามกีฬาของสถานศึกษาเพียง ร้อยละ 22.1 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2551 : 20 อ้างถึงในยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 : 9)

จากสถานการณ์และทิศทางดังกล่าว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการบริหารดำเนินงานด้านการกีฬาของชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554) และได้ดำเนินงานในยุทธศาสตร์หลักทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งจะสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ผู้บริหารสูงสุดของกระทรวง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้มอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจัดทำแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ. 2553 - 2559) ขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมของนักกีฬาไทยทั้งคนปกติและคนพิการได้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับต่าง ๆ จนถึงกีฬาโอลิมปิกเกมส์ และกีฬาพาราลิมปิกเกมส์ ในปี พ.ศ. 2555 ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ และในปี พ.ศ. 2559 ณ กรุงริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล โดยกำหนดสาระสำคัญของแผนไว้ 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2553 : 35)

1. ยุทธศาสตร์สร้างและพัฒนานักกีฬาอย่างเป็นระบบและครบวงจร
2. ยุทธศาสตร์ยกระดับบุคลากรกีฬาสู่ระดับนานาชาติ
3. ยุทธศาสตร์ผลักดันประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางกีฬาของเอเชีย (Sport Hup of Asia)

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

ความเป็นมา

นับตั้งแต่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เข้ามาดำเนินการบริหารประเทศตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนและให้เสนอ ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานใน ระยะที่ 2 ของรัฐบาล (ปี พ.ศ. 2558 - 2559) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ 3 (ปี 2560 เป็นต้นไป) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการ 2 คณะ ได้แก่

1. คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป เพื่อจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

2. คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ เพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ (Roadmap) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป ได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยได้มีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการเมืองและนักวิชาการรวมถึงได้พิจารณานำข้อคิดเห็นจากสภาพัฒนาการและความคิดเห็นจากภาคประชาชนมาเป็นข้อมูลในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติด้วยและได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในการดำเนินการขั้นต่อไป คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะนำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและจะได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนที่จะนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ชาติมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นอกจากนี้แล้วหน่วยงานต่างๆ จะได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นแผนระยะ 5 ปี มาถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติการระดับกระทรวงและแผนพัฒนารายสาขา ในระหว่างที่กลไกการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งกรอบเวลาการทำงานได้ดำเนินการเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว ดังภาพที่ 7.1

การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรมนักคิดและผู้ประกอบการ บนฐานของการรู้คุณค่า ความ เป็นไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคมและมีสุขภาวะที่ดีซึ่งการบรรลุ เป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาเพื่อรองรับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไปโดยต้องมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้ง ในส่วนของการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมเพื่อให้คนมีความคืบอยู่ใน “วิถี” การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงรวมถึงพัฒนา ส่งเสริมและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศให้มีจำนวน เพียงพอที่จะผลักดันการเติบโตบนฐานเทคโนโลยี นวัตกรรมและการปฏิรูประบบเสริมสร้างความ รอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กที่มีคุณภาพสู่การ พัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่น ใหม่ การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็งการดำเนินการเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายการเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์โดยมีแนวทางและประเด็นพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

- 1.1 คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมทางกาย ใจและสติปัญญา
- 1.2 มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สมบูรณ์
- 1.3 มีสมรรถนะของการเป็นแรงงานทักษะสูง (Sophisticated Worker) นวัตกรรม (Innovator) นักคิด (Thinker) และผู้ประกอบการ (Entrepreneur)
- 1.4 คนมีพื้นฐานหลักของทักษะการเขียนโปรแกรมในศตวรรษที่ 21
- 1.5 มีระดับสติปัญญา (Intelligence Quotient) อารมณ์ (Emotional Quotient) และ คุณธรรมจริยธรรม (Moral Quotient) ที่ได้มาตรฐาน
- 1.6 สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 1.7 เกิดและเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพ
- 1.8 คุณสมบัติพื้นฐานคนไทย มีวินัย ตื่นรู้/เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง จิตสาธารณะ ยึด ประโยชน์ส่วนรวม สุขภาพกายใจดี คนมีคุณภาพ คุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยและเคารพ กฎหมาย
- 1.9 ความรู้และทักษะ ทักษะหลากหลาย คิดวิเคราะห์แยกแยะ ทักษะการคิดเชิงบริหาร และทางสังคม (STEAM สมบูรณ์แบบ) พูดได้ อย่างน้อย 2 ภาษา สามารถบริหารจัดการเทคโนโลยี ภายใน 5 ปีและทำต่อเนื่อง

2. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

2.1 ช่วงการตั้งครรภ์/แรกเกิด/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็กและให้มีการลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน

2.2 ช่วงวัยเรียน พัฒนาทักษะความสามารถการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.3 ช่วงวัยรุ่น/นักศึกษา เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ วัยเรียน วัยรุ่น/นักศึกษา วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

2.4 ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการส่งเสริมสุขภาพ ฟื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ

3. การปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม (Transformation of Learning)

การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดใน 5 ศาสตร์สำคัญประกอบด้วย

- 3.1 ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม (Science)
- 3.2 ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (Technology)
- 3.3 ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา (Engineering)
- 3.4 ความรู้และทักษะทางศิลปะ (Art)
- 3.5 ความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์

(Mathematics)

การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่โดยปรับบทบาทจากจาก “ครูสอน” เป็น “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของเด็ก รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การคัดเลือก คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

4. การพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ (Talents)

การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ครอบคลุมเรื่องกลไกในการคัดกรองและการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษอย่างถูกต้อง การจัดให้มีโรงเรียนรองรับสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเหมาะสม

5. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี

5.1 การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาพที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชนจนเกิดเป็น “ทักษะทางปัญญาและสังคม” ที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาพของตนเองของประชาชน

5.2 การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาพในทุกนโยบาย (Health in All Policies) ที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาพคนไทย

5.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีโดยส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับยกระดับสุขภาพของสังคม จัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ

5.4 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาพที่ดี โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างความเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย ที่รวมไปถึงการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ในการให้คำปรึกษาวินิจฉัย และพยากรณ์การเกิดโรคล่วงหน้า มีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ต (Internet of link) ทางด้านสุขภาพ อาทิ การพัฒนาอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) ในการวัดอัตราการเต้นชีพจรหัวใจและส่งข้อมูลให้แพทย์ทราบทันที

5.5 การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาพที่ดีในทุกพื้นที่ โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชน ผ่านการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างสุขภาพที่พึงประสงค์ระหว่างกัน โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)

6. การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

6.1 การส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ โดยการสร้างบุตรที่มีคุณภาพ มุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับกลุ่มคนก่อนก้าวมาเป็นพ่อแม่ ตั้งแต่การพัฒนา การเข้าถึงบริการสุขภาพ การส่งเสริมวางแผนครอบครัว การตรวจเช็คความพร้อมในการสร้างครอบครัว

6.2 การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ มุ่งเน้นการให้ความรู้ผู้ที่จะเป็นพ่อแม่/ผู้ปกครองในเรื่องโภชนาการ วิธีการเลี้ยงดู วิธีการสื่อสารและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการ ตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ ของการเลี้ยงดูบุตร

6.3 การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมนโยบายการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การสนับสนุนบทบาทของชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว โดยเฉพาะกลุ่มครอบครัวเปราะบาง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม จึงสรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาและการพลศึกษาดังนี้

1. สาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในส่วนที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กับการพลศึกษาและกีฬา

การพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ ดังนั้นการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อวางรากฐานของประเทศในระยะยาวให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยงและรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด 20 ปี ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยสรุปภาพรวมได้ ดังนี้

1.1 หลักการ ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ส่วนแนวทางการพัฒนาได้บูรณาการนโยบายหรือประเด็นพัฒนาที่สำคัญของประเด็นการปฏิรูปประเทศและไทยแลนด์ 4.0

1.2 จุดเปลี่ยนสำคัญ จะเป็นแผนแรกที่ถูกใช้ให้เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนการพัฒนา ซึ่งกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่จะต้องบรรลุผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนา โดยได้กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญ (Flagship Program) และประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการที่สำคัญ

1.3 ประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญ ประเทศไทยแม้ว่าได้ดำเนินมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี มีการขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นระบบ โครงข่ายมากขึ้น และมีการเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นที่มีลักษณะการบูรณาการในการประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง

2. การประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนาประเทศ

คุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ขณะที่คนไทยมีแนวโน้มเป็นโรคไม่ติดต่อมากขึ้นซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิต รวมถึงปัญหาด้านสุขภาพในวัยสูงอายุจะส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐ นอกจากนี้คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและไม่ตระหนักถึงความสำคัญของระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์และการมีจิตสาธารณะ

3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

3.1 วัตถุประสงค์ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะและมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี

3.2 เป้าหมายรวม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้กำหนดเป้าหมายรวม การพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยให้คนไทยมีคุณลักษณะเป็น คนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่ พอเพียงและมีความเป็นไทย

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

4.1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ของประเทศไทยยังมีปัญหาใน ด้านคุณภาพคนในแต่ละช่วงวัย โดยผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนก่อนข้างต่ำ จึงต้องให้ ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาด้านนี้ให้มีความสมบูรณ์ มีสุขภาพที่ดีขึ้น แนวทางการพัฒนา ที่สำคัญ ประกอบด้วย

4.1.1 ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และ พฤติกรรมที่พึงประสงค์

4.2.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิต อย่างมีคุณค่า

4.2.3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2.4 ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ

4.2.5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐและปรับระบบ การเงินการคลังด้านสุขภาพ

4.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม แนวทาง การพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และ สวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง

5 การขับเคลื่อนแผน

หลักการและแนวทางดำเนินงาน สรุปได้ ดังนี้

5.1 หลักการ คือ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยยึดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นกรอบทิศทางหลักและแปลงสู่การปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ สภาพภูมิสังคม

5.2 แนวทางการขับเคลื่อน สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคี การพัฒนาต่าง ๆ โดยกำหนดให้มีการผลักดันปัจจัยหลักให้สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อเป็นเครื่องมือที่ สำคัญ

6 การติดตามประเมินผล

มีแนวคิด หลักการ และแนวทางดำเนินการแบบมีส่วนร่วม เน้นการติดตามประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559 : 1 - 4)

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นกฎหมายบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 นั้น มีหลักการสำคัญคือ“ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ดังนั้น ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” ของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่าง ๆ และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการพลศึกษา คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

ยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ในขั้นตอนการกำหนดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ข้างต้นซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ นั้นจะเน้นให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับทิศทางที่จะพัฒนาการศึกษาในมิติต่าง ๆ ทั้งในมิติด้านความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคมและมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐรวมทั้งได้วิเคราะห์

สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน (SWOT) เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา (สภาพขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. 2559 : 2 - 3)

1. แผนพัฒนาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา

ส่วนที่ 1 เหตุผลความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

1.1 สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

1.2 สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคอาเซียนและสังคมโลก

1.3. สถานการณ์และกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาคการศึกษาของประเทศ

1.4. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในการปกครองประเทศ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา ได้แก่

1.4.1 การศึกษา

1.4.2 สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

1.4.4 ด้านอื่นๆ

2. กรอบหลักการของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ที่มีอิทธิพลต่อการพลศึกษา

2.1 หลักการของแผน คือ การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ยึดกรอบหลักการที่สำคัญมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการพลศึกษา โดยปรากฏสาระสำคัญและประเด็นความเชื่อมโยง ดังนี้

2.1.1 สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ภายใต้ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 ได้กำหนดให้มี “ยุทธศาสตร์ชาติ” ที่สัมพันธ์กับการพลศึกษา คือ

2.1.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

2.1.1.2 ยุทธศาสตร์การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.1.2 สาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) มียุทธศาสตร์ที่สัมพันธ์กับการพลศึกษา คือ

2.1.2.1 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

2.1.2.2 ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่าง

ยั่งยืน

2.1.3 สาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยมี ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา คือ

- 2.1.3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
- 2.1.3.2 ยุทธศาสตร์ยกระดับคุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
- 2.1.3.3 ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม รองรับความต้องการของตลาดงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- 2.1.3.4 ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 2.1.3.5 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน

2.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในมิติด้านต่างๆ และสัมพันธ์กับการพลศึกษา คือ การพัฒนาในระดับภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ การพัฒนาภาคในระยะต่อไปจะให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทัวถึงและเป็นธรรม โดยเฉพาะการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบ

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางพัฒนาการศึกษาของประเทศครอบคลุมตั้งแต่กีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬามวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ รวมถึงการบริหารจัดการด้านการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการแล้วเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จะได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อช่วยผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การศึกษาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตประชาชนทุกภาคส่วน และเป็นกลไกสำคัญในการสร้างคุณค่าทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนไทย รวมถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในระดับสากลและต่อยอดสู่ระดับอาชีพเพื่อสร้างอาชีพและ

รายได้ให้กับบุคลากรกีฬา โดยจะเชื่อมโยงไปถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจของประเทศด้วย ซึ่งนับว่าเป็นมิติใหม่ของการพัฒนาการกีฬาของประเทศ

สรุปสาระสำคัญ

1. สภาพปัจจุบัน

การกีฬานับได้ว่ามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคม ดังคำกล่าวที่ว่า“กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” ดังนั้นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งมีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการกีฬา จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการและเป็นกลไกหลักในการพัฒนาการกีฬาของประเทศให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีความ “มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”โดยได้มีการดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนหลัก ซึ่งประกอบด้วย

1. การศึกษาสภาพแวดล้อมและบริบทของการพัฒนาการกีฬา
2. การทบทวนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาของหน่วยงานต่างๆ
3. การศึกษาแผนปฏิรูปการกีฬาของสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ
4. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)
- 5) การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในวงการกีฬาและการจัดการประชุมกลุ่มย่อยรับฟังความคิดเห็น

2. สถานการณ์ แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการกีฬา

การกีฬาของประเทศได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา โดยมีนักกีฬาอาชีพคนไทยหลายคนที่ประสบความสำเร็จในเวทีระดับนานาชาติและสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและประเทศ มีการตราพระราชบัญญัติหลายฉบับเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการกีฬา มีการส่งเสริมกีฬาอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดสรรงบประมาณที่เป็นระบบและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมกีฬา

3. การทบทวนผลดำเนินการตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาอุปสรรคสำคัญในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- 3.1 การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน ไม่ได้เป็นนโยบายและเป้าหมายหลักสำหรับระบบการศึกษา
- 3.2 การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาเพื่อมวลชนยังไม่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

3.3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศยังไม่สามารถพัฒนานักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จในมหกรรมกีฬานานาชาติได้อย่างสม่ำเสมอ

3.4 การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาแต่กีฬาอาชีพหลายประเภทยังคงต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐ

3.5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ประชาชนทั่วไปขาดความเข้าใจ ข้นพื้นฐานและขาดความตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์การกีฬา

3.6 การพัฒนาการบริหารจัดการการกีฬาและการออกกกำลังกาย ไม่มีคณะกรรมการกลางที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการกีฬาของประเทศ

4. แนวโน้มของการกีฬาของโลกและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวกเห็นได้จากมีพัฒนาการที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

5. การพัฒนาวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ จึงได้คำนึงถึงสถานการณ์ด้านการพัฒนาการกีฬาของประเทศในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาจุดอ่อนและเสริมสร้างจุดแข็งและแนวโน้มที่อาจจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการกีฬาของประเทศ

2. วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์

การกีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตประชาชนทุกภาคส่วนและเป็นกลไกสำคัญในการสร้างคุณค่าทางสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ” โดยมีหลักแนวคิดเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา

2.2 เป้าประสงค์

2.2.1 ประชาชนทุกภาคส่วนมีความสนใจในการออกกกำลังกายและเล่นกีฬา

2.2.2 นักกีฬาผู้แทนของประเทศไทยประสบความสำเร็จในการแข่งกีฬาทั้งในระดับภูมิภาค ระดับทวีปและระดับโลก

2.2.3 อุตสาหกรรมกีฬาของประเทศไทยสามารถช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศและมีการเติบโตต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

2.3 ตัวชี้วัด

2.3.1 ประชากรทุกภาคส่วนออกกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของประชากรทั่วประเทศ

2.3.2 อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทยไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 7 ของเอเชียในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ อันดับที่ 6 กีฬาเอเชียนเกมส์ และอันดับที่ 1 กีฬาซีเกมส์ และอันดับของนักกีฬาคณพิการไทย ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 6 ของเอเชียในการแข่งขันกีฬาวาราลิมปิกเกมส์ และอันดับที่ 1 กีฬาเอเชียนพาราลิมปิกเกมส์

2.3.3 มูลค่าอุตสาหกรรมการกีฬามีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมให้เกิดความรู้และความตระหนักรู้ด้านการออกกำลังกาย และการกีฬาขั้นพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมให้มวลชนมีการออกกำลังกายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การยกระดับการบริหารจัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ

3. การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

3.1 หลักการ

การกีฬานับเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนดังคำกล่าวที่ว่า “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” ซึ่งมีนัยคือ การที่ประเทศชาติจะพัฒนาได้นั้นจำเป็นต้องมีบุคลากรการกีฬา โครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬา กิจกรรมด้านการกีฬา องค์การกีฬา องค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

3.2 สถานการณ์ แนวโน้มและทิศทางการพัฒนากีฬา

การกีฬาถือเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของประชากรทั่วโลกมาเป็นเวลานาน มีพัฒนาการหลากหลายมิติและมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

3.2.1 สถานการณ์และแนวโน้มการกีฬาของโลก

3.2.1.1 ความตื่นตัว การเอาใจใส่สุขภาพและการออกกำลังกายที่เพิ่มมากขึ้น

3.2.1.2 การผลักดันและส่งเสริมการกีฬามวลชนโดยภาครัฐ

3.2.1.3 โลกาภิวัตน์กับเศรษฐกิจการกีฬาที่เปลี่ยนไป

3.2.1.4 การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของประชากร

3.2.1.5 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล

3.2.2 พัฒนาการทางการกีฬาเฉพาะกลุ่ม (Segment-specific trends) สามารถจำแนกแนวโน้มของการพัฒนาการกีฬาเฉพาะกลุ่มในภาพรวมของโลกและภูมิภาคออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

3.2.2.1 กีฬาอาชีพ (Professional Sports)

3.2.2.2 กีฬาเพื่อความบันเทิงและนันทนาการ (Recreational Sports)

3.2.3 แนวโน้มการกีฬาที่สำคัญ สรุปได้ 7 ประการ ดังนี้

3.2.3.1 การเอาใจใส่ต่อสุขภาพและการออกกำลังกาย

3.2.3.2 การผลักดันการกีฬาเพื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง

3.2.3.3 ความนิยมกีฬาผาดโผน (X - treme Sports)

3.2.3.4 การแข่งขันทางการค้าที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น

3.2.3.5 การกีฬากับวิถีชีวิตสมัยใหม่

3.2.3.6 อาสาสมัครการกีฬา

3.2.3.7 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรูปแบบใหม่เพื่อ

ประโยชน์ต่อวงการกีฬา

4. สถานการณ์และแนวโน้มการกีฬาของประเทศไทย

4.1 สถานการณ์การกีฬาโดยรวม การกีฬามีส่วนเกี่ยวข้องกับประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งประชาชนทั่วไป กลุ่มนักกีฬาและผู้เล่นเพื่อการอาชีพ กลุ่มคนพิการและกลุ่มนักท่องเที่ยว ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการเล่นกีฬาของแต่ละกลุ่มบุคคล ปัจจุบันคนไทยมีแนวโน้มการออกกำลังกายและเล่นกีฬาลดลงในทุกกลุ่มอายุ ในรอบทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและได้ส่งนักกีฬาไทยเข้าร่วมมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติหลายรายการ แต่ผลงานในภาพรวมยังขาดความสม่ำเสมอ ดังเห็นได้จากผลงานโดยสรุปของนักกีฬาซึ่งยังไม่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาย่างชัดเจนและยังไม่ต่างจากจุดที่ประเทศเคยยืนอยู่ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

4.2 สถานการณ์อุตสาหกรรมการกีฬา อุตสาหกรรมการกีฬาของประเทศไทยในปัจจุบันประกอบด้วย 2 สาขาหลัก คือ

4.2.1 ภาคการผลิตสินค้า ประกอบด้วย อุปกรณ์กีฬา เสื้อผ้ากีฬา อุปกรณ์วิทยาศาสตร์การกีฬาและการก่อสร้างสนามกีฬา

4.2.2 ภาคบริการการกีฬา โดยสามารถแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาออกเป็น 12 กลุ่ม (ผลการศึกษาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสมาคมจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย, 2558 : 25) ได้แก่

- 4.2.2.1 กลุ่มธุรกิจประเภทสถานที่บริการออกกำลังกาย
 - 4.2.2.2 กลุ่มสโมสรกีฬาสมัครเล่น
 - 4.2.2.3 กลุ่มสื่อสารมวลชนกิจกรรมการตลาดและโฆษณา การประชาสัมพันธ์
- ทางการกีฬา
- 4.2.2.4 กลุ่มการจัดการแข่งขันกีฬา
 - 4.2.2.5 กลุ่มการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ
 - 4.2.2.6 กลุ่มการจัดการสิทธิประโยชน์และลิขสิทธิ์ทางการกีฬา
 - 4.2.2.7 กลุ่มการบริการทางวิทยาศาสตร์การกีฬา
 - 4.2.2.8 กลุ่มสถาบันผู้ผลิตบุคลากรการกีฬา
 - 4.2.2.9 กลุ่มผู้ค้าปลีกและค้าส่งอุปกรณ์กีฬา
 - 4.2.2.10 กลุ่มผู้ผลิตอุปกรณ์กีฬา
 - 4.2.2.11 กลุ่มผู้นำเข้าและส่งออกอุปกรณ์กีฬา
 - 4.2.2.12 กลุ่มกีฬาอาชีพ

5. ผลการพัฒนากีฬาในระยะที่ผ่านมา

การดำเนินงานพัฒนากีฬาของประเทศในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531 –2539) ถึงปัจจุบันคือแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาตามกลุ่มเป้าหมายด้านกีฬา 4 ด้าน สรุปผลการพัฒนาได้ดังนี้

5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาออกกำลังกายและกีฬารุ่นพื้นฐาน การพัฒนากีฬายังไม่ได้ตามเป้าหมาย การพัฒนาหลักของระบบการศึกษาไทยขาดการวางพื้นฐานการเล่นกีฬาที่ครอบคลุมให้กับเด็กและเยาวชน ตลอดจนขาดแคลนบุคลากรด้านพลศึกษาหรือครูพลศึกษาที่มีความรู้และทักษะด้านพลศึกษาหรือการกีฬา

5.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อมวลชน ยังไม่สามารถถูกขับเคลื่อนให้ประสบผลสำเร็จได้

5.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ผลงานของนักกีฬาทีมชาติไทยในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์และการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ทั้ง 2 มหกรรมกีฬา ไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

5.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ ในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนากีฬาบางประเภทที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นกีฬาอาชีพอย่างเต็มตัว อาทิ กีฬาฟุตบอลหรือกีฬา

วอลเลย์บอล ที่สามารถเติบโตและประสบความสำเร็จในการก้าวขึ้นเป็นกีฬาอาชีพ สามารถสร้าง รายได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

5.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ประชากรโดยทั่วไปยังขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา

5.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย มีการจัดสรรงบประมาณที่เป็นระบบและมีความชัดเจน

6. นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศ

6.1 วาระการพัฒนาภายหลังปี 2558 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบ การพัฒนาของสหประชาชาติ (United Nation : UN) ได้ริเริ่มกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี 2558 ตามกระบวนทัศน์ “การพัฒนาที่ยั่งยืน”

6.2 การพัฒนาการกีฬาในประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) การพัฒนาเพื่อ การรวมตัวกันของกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนเกิดขึ้นภายใต้กฎบัตรอาเซียนที่มีความ มุ่งหวังให้เกิดความเป็นเอกภาพ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม”

6.3 ทิศทางการพัฒนาการกีฬาตามของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) จากการพัฒนาที่ผ่านมา พบว่าศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนไทยยังคงต่ำกว่า เป้าหมายและไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในด้านความรู้ โดยเฉพาะ ประเด็นสุขภาพ

6.4 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มีการบัญญัติเรื่องการกีฬาและ บทบาทหน้าที่ของการกีฬาไว้อย่างชัดเจน

7. สรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสการพัฒนาการกีฬาไทย

ผลการทบทวนและประเมินแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่สามารถพัฒนาการกีฬาไทยให้ประสบผลสำเร็จตาม เป้าหมาย เด็กและเยาวชนยังไม่ได้รับการเรียนการสอนด้านพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประชาชน ทั่วไปไม่ได้รับการส่งเสริมให้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาจนเป็นวิถีชีวิต ความสำเร็จด้านการกีฬายัง ขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งอุตสาหกรรมการกีฬายังไม่ได้รับการผลักดันให้มีการเติบโตอย่างเป็น รูปธรรม

8. วิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนา

8.1 วิสัยทัศน์การพัฒนาการกีฬาไทย ไปสู่ปี พ.ศ. 2579 การจัดทำวิสัยทัศน์การพัฒนา การกีฬาไทยเป็นการดำเนินการในช่วงเวลาที่สำคัญของประเทศ คือ ช่วงเวลาแห่งการปฏิรูปประเทศ ไทยให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนดังนี้

8.1.1 ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศในทุกๆระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล

8.2.2 ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น

8.3.3 ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

8.2 เป้าหมายการพัฒนา

8.2.1 เด็กและเยาวชน ทุกกลุ่มและทุกพื้นที่ มีความตระหนัก มีความรู้และทักษะ ในกิจกรรมทางกายการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาได้อย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา

8.2.2 ประชาชนทุกภาคส่วนมีสุขภาพที่ดีขึ้นจากการออกกำลังกายและเล่นกีฬา โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดและมีโอกาสเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาของชุมชนท้องถิ่น

8.2.3 ระบบการค้นหาและพัฒนานักกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในทุกๆระดับ ควบคู่ไปกับการมีศูนย์ฝึกซ้อมกีฬาและระบบการจัดการแข่งขันที่ได้มาตรฐาน

8.2.4 อุตสาหกรรมการกีฬาและการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ (Sport Tourism) ได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจัง รวมทั้งมีเมืองกีฬา (Sport City) และระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

8.3 เป้าประสงค์

8.3.1 ประชาชนทุกภาคส่วนมีความสนใจในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา โดยมีสัดส่วนประชากรที่ออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของประชากรทั่วประเทศ

8.3.2 นักกีฬาผู้แทนของประเทศไทยประสบความสำเร็จในการแข่งกีฬาทั้งในระดับภูมิภาค ระดับทวีปและระดับโลก เพื่อสร้างความสมานสามัคคีและนำมาซึ่งความภาคภูมิใจ

8.4 ตัวชี้วัด

8.4.1 ประชากรทุกภาคส่วนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของประชากรทั่วประเทศ

8.4.2 อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทยไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 7 ของเอเชียในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ อันดับที่ 6 กีฬาเอเชียนเกมส์ และอันดับที่ 1 กีฬาซีเกมส์ และอันดับของนักกีฬาคนพิการไทยไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 6 ของเอเชียในการแข่งขัน

กีฬาพาราลิมปิกเกมส์ อันดับที่ 6 กีฬาเอเชียนพาราลิมปิกเกมส์ และอันดับที่ 1 กีฬาอาเซียนพาราลิมปิกเกมส์

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 เร่งสร้างและพัฒนาพลศึกษาและสุขศึกษาในสถานศึกษาทั่วประเทศ

3.1.1 ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา

3.1.2 พัฒนาคุณภาพของครูพลศึกษาให้มีมาตรฐานและจัดสรรให้มีการบรรจุครูพลศึกษาในสถานศึกษาทั่วประเทศ

3.1.3 จัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่เพื่อการออกกำลังกายขั้นพื้นฐานตามสถานศึกษาตั้งแต่ระดับท้องถิ่น

3.1.4 ส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา

3.1.5 ส่งเสริมการพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐานในชุมชนท้องถิ่นนอกสถานศึกษา

3.1.6 ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐานนอกหลักสูตรสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อเพิ่มความตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย

3.1.7 พัฒนาและส่งเสริมให้มีอาสาสมัครและผู้นำในระดับเยาวชน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการออกกำลังกายและการกีฬา

3.1.8 เพิ่มความตระหนักและเสริมสร้างน้ำใจนักกีฬา ผ่านการประชาสัมพันธ์และการตลาดที่สามารถเข้าถึงเด็กและเยาวชนได้

3.2 จัดวางระบบโครงข่ายและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

3.2.1 จัดตั้งเครือข่ายการกีฬาระหว่างชุมชนและสถานศึกษา พร้อมทั้งเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของสถาบันครอบครัว

3.2.2 ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมให้มวลชนมีการออกกำลังกายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬาเพื่อเสริมสร้างการออกกำลังกายสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศและทุกวัย

1. เป้าประสงค์

1.1 ประชาชนทุกภาคส่วนมีสุขภาพโดยเฉลี่ยที่ดีขึ้นจากการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา

1.2 มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาที่มีมาตรฐานและสามารถรองรับกิจกรรมกีฬาของประชาชนทุกกลุ่มอายุอย่างมีความเสมอภาคกัน

1.3 สร้างโอกาสในการเข้าถึงและมีการประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมและการบริการทางการกีฬา รวมทั้งสร้างความรู้สึกรับเป็นเจ้าของและร่วมดูแลโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาของชุมชนท้องถิ่น

1.4 มีอาสาสมัครทางการกีฬาและผู้นำการออกกำลังกายที่มีความพร้อมในการช่วยเหลือหรือให้การดูแลการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของชุมชนท้องถิ่น

2. ตัวชี้วัด

2.1 มีการจัดเตรียมและพัฒนาสถานกีฬาสาธารณะไม่น้อยกว่า 1 แห่งต่อตำบล

2.2 มีการจัดอุปกรณ์การออกกำลังกายและเล่นกีฬาไม่น้อยกว่า 5 ชนิดกีฬาต่อตำบลต่อปี

2.3 มีการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อมวลชนทั่วประเทศที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานภาครัฐหรือเกิดจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

2.4 จำนวนบุคลากรและผู้นำทางกีฬาและนันทนาการได้รับการพัฒนาผ่านการประเมินและทดสอบ ถูกติดตามและบันทึกอย่างถูกต้อง โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

2.5 ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) เฉลี่ยของประชากรทั่วประเทศ คีขึ้นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานสากล

2.6 มีอาสาสมัครทางการกีฬาครบทุกหมู่บ้าน และไม่น้อยกว่า 1 คนต่อจำนวนประชากร 900 คน

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 จัดหาและพัฒนาสถานที่และอุปกรณ์กีฬาที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของมวลชน

3.2 เสริมสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาสำหรับประชากรทุกกลุ่ม

3.3 ส่งเสริมการพัฒนาอาสาสมัครและบุคลากรการกีฬาเพื่อมวลชนอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ

1. เป้าประสงค์

- 1.1 มีระบบการเลือกสรรและพัฒนานักกีฬาระดับเด็กและเยาวชนที่มีพรสวรรค์และทักษะ เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
- 1.2 มีศูนย์ฝึกซ้อมกีฬาที่ได้มาตรฐาน เพื่อพัฒนาต่อยอดไปสู่การเป็นศูนย์กลางการฝึกซ้อมกีฬา (Sport Training Hub) ในอาเซียน
- 1.3 มีการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพที่ได้มาตรฐานสากลในประเทศไทยมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของนักกีฬา บุคลากรการกีฬาและสโมสรกีฬาอาชีพ
- 1.4 นักกีฬาไทยมีพัฒนาการด้านสถิติและผลการแข่งขันที่ดีขึ้นและได้รับสิทธิ์เข้าร่วมแข่งขันในชนิดกีฬาที่สำคัญ
- 1.5 มีการเชิดชูเกียรติและการดูแลสวัสดิการและสวัสดิภาพของนักกีฬาและบุคลากรการกีฬาที่ทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศอย่างเหมาะสม

2. ตัวชี้วัด

- 2.1 จำนวนนักกีฬาสัมผัสการเล่นได้ถูกติดตามและบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้องและมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
- 2.2 มีการพัฒนาบุคลากรการกีฬา (ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสินและผู้บริหารการกีฬา) ที่ได้มาตรฐานและมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของบุคลากรการกีฬาที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
- 2.3 มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ (Nation Training Centre, NTC) และมีการจัดทำแผนจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติในส่วนภูมิภาค
- 2.4 มีอย่างน้อย 10 ชนิดกีฬาได้รับการพัฒนามาตรฐานการเก็บตัวฝึกซ้อมแข่งขันในรูปแบบศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติภายในปี 2564
- 2.5 นักกีฬาและบุคลากรการกีฬาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตของตน
- 2.6 สัดส่วนนักกีฬาอาชีพที่เข้าร่วมการแข่งขันในรายการที่ระบุอยู่ในพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพมาลงทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2564

3. แนวทางการพัฒนา

- 3.1 เลือกสรรและพัฒนานักกีฬาที่มีความสามารถทางการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
- 3.2 พัฒนาศูนย์ฝึกซ้อมกีฬาอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานสากล เพื่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและการอาชีพอย่างยั่งยืน

3.3 สร้างและพัฒนาศูนย์บริการการกีฬาและศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติที่เป็นมาตรฐาน

3.4 ส่งเสริมและจัดเตรียมการดูแลสวัสดิการและสวัสดิภาพของนักกีฬาและบุคลากรการกีฬา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬาแบบครบวงจร

1. เป้าประสงค์

1.1 อุตสาหกรรมการกีฬาได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังจากภาครัฐและได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการเงินต่าง ๆ นอกเหนือจากภาครัฐ

1.2 การกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ (Sport Tourism) ได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจัง และเมืองกีฬา (Sport City) ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการกีฬา

1.3 อุตสาหกรรมการกีฬามีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้ประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

2.1 จำนวนผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการกีฬา มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

2.2 การลงทุนจากภาคเอกชนในอุตสาหกรรมการกีฬาไทย มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าอัตราการเติบโตของมูลค่า GDP

2.3 มูลค่าการส่งออกทางการกีฬาโดยรวม มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

2.4 จำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬามีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

2.5 มีการจัดตั้งเมืองกีฬาแห่งแรกได้สำเร็จ

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมการกีฬา

3.2 พัฒนาการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ (Sport Tourism)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

1. เป้าประสงค์

1.1 องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาได้รับการเผยแพร่และใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง

1.2 มีโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาที่สามารถให้บริการงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ชีตความสามารถของนักกีฬาและสุขภาพของประชาชน มีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากการใช้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

1.4 มีหน่วยงานหลักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาที่สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยปฏิบัติได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

1.5 มีการพัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการกีฬาอย่างมีระบบ

2. ตัวชี้วัด

2.1 มีจังหวัดที่มีศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถดำเนินการได้ และสามารถประสานงานกับส่วนกลางอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 มีการจัดตั้งสภาวิชาชีพสำหรับบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาขึ้นและสามารถดำเนินการได้โดยสมบูรณ์

2.3 มีบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการพัฒนาและรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

2.4 มีสื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการกีฬาประจำท้องถิ่นที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ชนิดต่อตำบล

2.5 มีการฝึกอบรมและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการกีฬาในระดับภูมิภาคไม่น้อยกว่าปีละ 4 ครั้ง

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาคและระดับท้องถิ่น

3.2 การพัฒนาและการสร้างเครือข่ายองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการกีฬา

3.3 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทางการกีฬา เพื่อนำไปพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาและสุขภาพของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การยกระดับการบริหารจัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ

1. เป้าประสงค์

1.1 มีการพัฒนาต่อออกจากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ผ่านมา รวมทั้งมีการบูรณาการการดำเนินงานตามแผนและยุทธศาสตร์ระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

1.2 มีความร่วมมือของส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการกีฬาของประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

2.1 มีการกำหนดยุทธศาสตร์การกีฬาในแผนปฏิบัติราชการประจำทุกจังหวัดทั่วประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2564

2.2 มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานด้านการกีฬาของประเทศ

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 สร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

3.2 พัฒนาฐานข้อมูลด้านการออกกำลังกายและการกีฬาตั้งแต่ระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่นเพื่อการติดตามและประเมินผล

3.3 ยกระดับการบริหารจัดการกีฬานาพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

สรุปท้ายบท

สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการกีฬาในอนาคตของประเทศไทยนั้นพบว่าทุกประเทศมีการรณรงค์ให้คนมีสุขภาพดี โดยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลด้วยการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ซึ่งเป็นที่มาของกฎบัตรออกตว่า ด้วยการส่งเสริมสุขภาพ ค.ศ. 1986 เป็นนโยบายสาธารณสุขเพื่อสุขภาพแนวใหม่ โดยองค์การอนามัยโลก สำหรับประเทศไทย ได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการพลศึกษาในโรงเรียน เพื่อฉลองปีแห่งกีฬาและการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ ปี ค.ศ. 2005 จัดขึ้นโดยรัฐบาลไทย มีเป้าหมายเพื่อนำการกีฬาและการพลศึกษาสู่สถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 นั้น นอกจากประเทศไทยจะต้องร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงในภูมิภาคอาเซียนที่แน่นแฟ้นแล้ว จะต้องสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพขึ้นด้วยเป็นสำคัญ ดังนั้น สิ่งที่ต้องพัฒนา เพื่อกลไกขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนคือ การพัฒนาการพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพและนันทนาการก่อนอื่นใด เป็นการเตรียมในการสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน

สถานการณ์ แนวโน้มเกี่ยวกับการออกกำลังกายและการกีฬานั้น โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้สำรวจข้อมูลด้านการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของประชากรทุกเพศทุกวัยพบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้สูงอายุ และเด็ก ประกอบกับความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาทุกระดับสามารถทำอันดับได้ดีขึ้น ดังนั้นจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้ดำเนินงานในยุทธศาสตร์

ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศสำหรับคนปกติและคนพิการ (พ.ศ. 2557 - 2559)

ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) นั้นได้กำหนด ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนากีฬาไว้ 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ พร้อมวัตถุประสงค์ไว้ คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬารุ่นพื้นฐาน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อมวลชน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกีฬาและประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย

คำถามท้ายบท

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงบอกสถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการกีฬาในอนาคตของประเทศไทย มาพอสังเขป
2. จงอธิบายการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 ของประเทศไทย พอสังเขป
3. จงอธิบายสถานการณ์และแนวโน้มเกี่ยวกับการออกกำลังกายและการกีฬาของประเทศไทยพอสังเขป
4. จงอธิบายยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564) มาพอสังเขป
5. จงอธิบายกฎบัตรออกตรวจว่าด้วยเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ
6. แนวทางในการดำเนินการยกระดับพัฒนาบุคลากรกีฬาสู่มาตรฐานในระดับนานาชาติ ดำเนินการอย่างไร
7. รัฐบาลมีนโยบายและวิธีการอย่างไรในการผลักดันประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางกีฬาของเอเชีย
8. แนวทางการขับเคลื่อน พลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และนันทนาการ มีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร
9. จากผลการสำรวจข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติซึ่งได้สำรวจข้อมูลด้านการออกกำลังกายและเล่นกีฬาสรูปผลแนวโน้มแต่ละปีเป็นอย่างไร
10. การพัฒนากีฬาอาชีพมีความก้าวหน้ามากขึ้น การกีฬาแห่งประเทศไทยมีนโยบายผลักดันกีฬาใดบ้างเข้าสู่กีฬาอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.

_____. (2560). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.

_____. (2554). ยุทธศาสตร์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.

_____. (2550). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การค้ำของ สกสค.

_____. (2547). รายงานประจำปี 2547 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. กรุงเทพฯ : องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

_____. (2553). ใตอารี 2553. กรุงเทพฯ. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา : บริษัท เอ็ม เอ เอช
พริ้นติ้ง จำกัด.

_____. (2554). ใตอารี 2554. กรุงเทพฯ. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา : บริษัท เอ็ม เอ เอช
พริ้นติ้ง จำกัด.

การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2532). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531 - 2539).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งศิลป์การพิมพ์ จำกัด.

_____. (2540). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
อัสสัมชัญ.

_____. (2544). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545 - 2549). กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์นิวไทยมิตรการพิมพ์ จำกัด.

แผน เจียรไน และคณะ. (2556). โครงการตำราวิชาการในโอกาสครบรอบปีที่ 9 ของการสถาปนา
สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2556. การจัดและการบริหารการกีฬา. กองส่งเสริมและพัฒนา
โรงเรียนกีฬา. กรุงเทพฯ : สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

สินศักดิ์ชน อุ้นพรมมี. (2556). พัฒนาการสำคัญของการสร้างเสริมสุขภาพ. นนทบุรี : สถาบัน
พระบรมชนก กระทรวงสาธารณสุข.